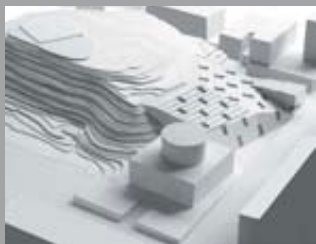

/Asplund

Arkitekttävling om Stockholms stadsbibliotek

Utdrag ur
juryns rapport

Resultat av
allmän arkitekttävling
i två steg

Steg 1

Stockholm januari 2007

Detta är en sammanfattning av juryns rapport. Den fullständiga rapporten på svenska och engelska samt pressbilder av förslagen finns tillgängliga på Sveriges Arkitekters webbplats www.arkitekt.se/asplund.

TÄVLINGEN

Stockholms stad genomför en arkitekttävling i två steg, varav det första genomförs som en allmän internationell tävling, om en tillbyggnad till Stockholms stadsbibliotek ritat av Gunnar Asplund.

Tävlingen ska resultera i en arkitektoniskt högklassig komposition där Asplunds bibliotek ingår i en samlad biblioteksfunktion. Biblioteket ska fyrdubbla sina publika lokaler och till det existerande biblioteket med sina speciella kvaliteter och unika värden ska läggas en byggnad med funktioner för dagens och framtidens läsande och lärande. Biblioteket ska bli en offentlig och levande byggnad, öppen för alla, under alla tider på dygnet och som ska stimulera till möten, samtal, litterära upplevelser och studier.

Tävlingens första steg syftar till att finna koncept och idéer att utveckla i steg två av tävlingen. De sex förslag som har valts ut ska utvecklas i det andra stegets inbjudna projekt-tävling. Inför det andra steget kommer juryn i samråd med staden att utarbeta ett nytt tävlingsprogram med direktiv för utveckling av de utvalda förslagen. Samtidigt startar staden också en planprocess.

Stadens avsikt är att den arkitekt som vinner andra steget i tävlingen ska anlitas för att utveckla sitt projekt till genomförande.

Tävlingen startade den 1 juni 2006. Tävlingsprogrammet och allt underlagsmaterial nödvändigt för att utföra tävlingsuppgiften har funnits på Sveriges Arkitekters webbplats. Att en tävling som vänder sig till alla världens arkitekter varit så tillgänglig är unikt. Antalet registrerade till tävlingen var ungefär 6.000, vilka kom från cirka 120 länder. Tävlingspråket är engelska.

1.170 inlämnade förslag godkändes av juryn, och detta gör tävlingen till en av världens genom tiderna största arkitekttävlingar. Juryn vill tacka alla tävlande för deras arbete.

Samtliga inlämnade och godkända förslag har varit utställda på Klarabergsviadukten 63 under bedömningstiden, de finns också tillgängliga på Sveriges Arkitekters webbplats www.arkitekt.se/asplund. De sex förslagen kommer att finnas utställda på flera platser i Stockholm under våren, se www.nyttstadsbibliotek.stockholm.se. Stadsbyggnadskontoret har också information om tävlingen och planprocessen på www.stockholm.se/stadsbiblioteket.

Flygfoto över tävlingsområdet

Juryn består av:

- Göran Långsved, tidigare markdirektör, Stockholms stad, juryns ordförande
- Karin Jonsson, projektledare, Stadsledningskontoret
- Inga Lundén, stadsbibliotekarie, Kulturförvaltningen
- Sten Wetterblad, fastighetsdirektör, Fastighetskontoret
- Ingela Lindh, stadsbyggnadsdirektör, arkitekt MSA, Stadsbyggnadskontoret
- Per Kallstenius, stadsarkitekt, arkitekt SAR/MSA, Stadsbyggnadskontoret
- Majja Berndtson, stadsbibliotekarie, Helsingfors
- Jan Söderlund, professor och arkitekt SAFA, Helsingfors
- Christer Larsson, stadsbyggnadsdirektör, arkitekt SAR/MSA, Malmö
- Kjetil Thorsen, arkitekt MNAL, utsedd av Sveriges Arkitekter
- Adam Caruso, architect, utsedd av Sveriges Arkitekter

En politisk referensgrupp har följt juryarbetet bestående av representanter från partier i Stockholms kommunfullmäktige: Madeleine Sjöstedt (fp), ordförande, Cecilia Brinck (m), Py Börjesson (s), Stig Dederling (v), Ann Mari Engel (v), Robert Lisberg (kd), Roger Mogert (s), Jessica Nyberg (kd), Mikael Söderlund (m), Torkel Tigerschöld (mp), Kerstin Wickman (mp) och David Wästberg (fp).

Juryns sekreterare är Katarina Nilsson, Sveriges Arkitekter.

Juryn har valt sex förslag för vidare bearbetning. Förslagsställarna till dessa förslag blir de tävlande i tävlingens andra steg. Tävlingen är också i sitt andra steg anonym.

JURYNs ARBETSMETOD

Det stora antalet förslag har föranlett ett mycket omsorgsfullt och målinriktat arbete av juryn. Juryn började med att göra konsekvensanalyser av olika principiella lösningar av uppgiften. Man studerade representativa förslag av olika typer och lärde sig vad de olika koncepten innebar. Därefter sökte man förslag med de kvaliteter och den komplexitet som programmet begärde.

JURYNs BEDÖMNING

Juryn har funnit att de samlade tävlingsförslagen representerar en stor mängd värdefulla uppslag och idéer som gett underlag för de principiella diskussioner som förts. Lösningarna visar ett mycket brett spektrum, varav många av mycket hög kvalitet. Förslagen har gett insikter och tankar kring hur denna mycket svåra och utmanande uppgift ska kunna lösas.

Juryn har funnit att ett nytt tillägg måste ha en sådan pregnans, synlighet och arkitektonisk originalitet (dvs verkshöjd) att det kan försvara sin plats intill Asplundhuset och samtidigt ingå i en symbios med den stora ikonen. Den nya byggnaden måste prestera en ny och egen relation till Stockholmsåsen som framöver ändå ska vara det dominerade inslaget i stadsbilden. Detta kan göras på flera olika sätt både med och utan bevarande av annexen.

Den generella utgångspunkten i programmet är att förslag som förutsätter att de nuvarande annexen helt eller delvis rivs måste tillföra sådana nya kvaliteter att de kan uppväga de kulturhistoriska och landskapsmässiga förlusterna. Det har därför varit en utgångspunkt i juryns arbete

att konstatera i vilka fall dessa kriterier uppfyllts.

Genom studiet av de inkomna förslagen och den kvalificerade bildmässiga redovisning som de tävlande presterat har juryn ingående vägt de för- och nackdelar som finns med olika sätt att hantera tilläggens tydlighet och avläsbarhet i stadsbilden. I tävlingsprogrammet finns en förväntan på ett tillägg med ett alldeles särskilt stort arkitektoniskt värde som samspelar med det världsberömda Asplundhuset och kan placera Stockholm på den internationella arkitektoniska scenen.

Juryn har också funnit att tillbyggnaden måste kunna vara sin egen signal i stadsbilden och tydligt klargöra sin funktion som ny offentlig byggnad i Stockholm.

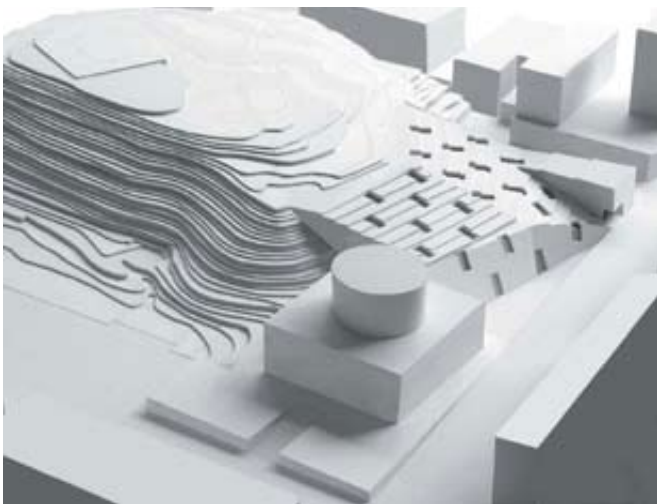
De inkomna förslagen representerar en stor bredd på möjliga bibliotekslösningar som i varierande grad är utvecklade. Det nya biblioteket ska som Asplunds ursprungliga bibliotek vara ett folkbibliotek och upplevas som öppet, välkomnande och tillgängligt. Byggnaden ska också vara en offentlig mötesplats och dess funktioner vara tydligt avläsbara.

JURYNS BEDÖMNING AV DE SEX UTVALDA FÖRSLAGEN

Följande sex förslag har av juryn enhälligt valts ut för att gå vidare till tävlingens andra steg. I maj 2007 kommer dessa tävlande arkitekter att få nya precisa instruktioner för utveckling av respektive förslag. Diskussioner och samråd kommer att ske för att ytterligare ge riktning i steg två i tävlingen.

Blanket 0329

Förslaget bygger på att biblioteket inryms i en konstruerad avslutning av Stockholmsåsen. Utan att försöka imitera landskapet gör det en egen tolkning av sluttningen som respekterar dess form och höjd genom att skapa helt nya urbana fasader. Förslaget underordnar sig Asplundbyggnaden och är på många sätt en urban hybrid mellan landskap och byggnad som är lätt igenkännbar med en helt egen karaktär utan några kända förebilder.

Det stora inre terrasserade rummet är mycket vackert med sina lutande pelare och varierande form, där ljuset silar in genom taköppningarna. Att byggnaden är nedsänkt förstärker inte bara rummets utformning utan visar också på arkitekternas medvetenhet om betydelsen av att hålla ned skalan på byggnaden.

The Book Hill 0823

Detta projekt söker med sin lösning nå två huvudsakliga mål – att göra åsen tillgänglig och att ersätta de opraktiska annexen med en välfungerande kontinuerligt uppbyggd biblioteksdel. Projektets ambition är att genom det slingrande taklandskapet/stadsgolvet skapa ett urbant landskap som länkar det traditionella gaturummet med stadsparken och kan föra människorna upp på åsen. Biblioteket är närvarande under hela promenaden uppför sluttningen vilket förstärker dess uttryck som folkbibliotek.

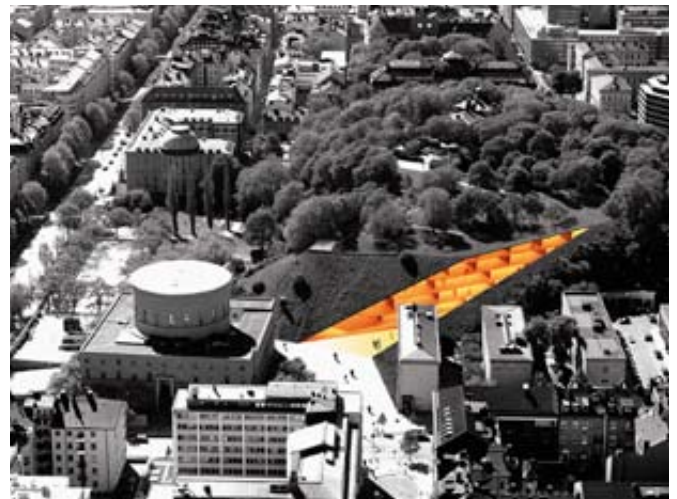
Byggnaden är ett objekt i sin egen rätt och konkurrerar därför inte med Asplundbyggnaden eller med andra projekt i närheten.

Genom terrasseringsen skapas också möjligheter till utblickar och att dagsljusbelysa stora delar av biblioteket.

Cut 0139

Snittet i åsen är ett mycket starkt och unikt koncept som förstärker åsens verkan då upplevelsen av hela dess höjd kommer att tydliggöras. Även om i princip alla byggnader på tomten finns kvar så hamnar Asplundbiblioteket i en ny kontext och dess monumentala karaktär förstärks.

Projektet vill kontrastera mot Asplundbyggnaden och gör det framgångsrikt, det blir ett slags Yin-Yang-situation. Olikheterna kompletterar varandra och förstärker respektive karaktär i de olika byggnaderna. Den nya byggnaden har sådan unik karaktär att den blir ett signum för projektet.

Den kommer att representera både sig själv och biblioteket som institution.

En besökare till den nya biblioteksdelen får gå över ett torg, passera fasader av glas och landskap och gå in i biblioteket i en sekvens av upplevelser som gör att man redan innan man kommit in i biblioteket får en uppfattning om dess uppbyggnad och om vad som försiggår i biblioteket. Det kan tolkas som en variant av den av Asplund regisserade processionen in i Rotundan från Sveavägen.

Det nya bibliotekets U-formade organisation gör att man kan följa vad som sker i andra delar av biblioteket, vilket är mycket positivt.

Delphinium 0003

Detta förslag skapar en helt ny komposition tillsammans med Asplundbyggnaden, Stockholmsåsen och Läkarhuset.

Åsens norra sluttning frigörs och blir en väsentlig del av biblioteket – det rundade uterummet associerar till Rotundan i Asplundbiblioteket. Den utgrävda sluttningen kan förvandlas från ett överblivet mellanrum till en högklassig park som kommer att vara närvarande i den nya biblioteksdelens alla rum.

Det smala högre huset mot Odenplan relaterar till 60-talskomplexet i väster till volym och höjd, samtidigt som det skapar en fond till Asplundbyggnaden. Den största volymen av tillbyggnaden är skjuten upp mot det sydvästra hörnet av tomten vilket är väl motiverat eftersom det därmed får en relation till de redan högre husen mot Odenplan och inte konkurrerar med Asplundbyggnaden.

Det finns paralleller till Asplunds bibliotek i gestaltningens lätthet och detaljrikedom även om den är betydligt mer abstrakt än i den befintliga byggnaden. Det nya tilläggets skira lätthet förstärker snarast Asplundbyggnadens konkreta uttryck. Projektet löser mötet mellan Stockholmsåsen och Odengatan.

Dikthörnan 1031

Förslaget koncept att "härdgöra" kullens nordöstra hörn och ge denna eroderade sida av kullen en gestalt som bakgrund till Asplundbyggnaden är mycket vackert. Den nya biblioteksdelen ligger i huvudsak under kullen och två av annexen behålls. Genom att vara som en fondvägg till den

urbana situationen och skapa en ny park som relaterar till den existerande mot Sveavägen får platsen många nya kvaliteter. Det är mycket tilltalande med möjligheten att röra sig på en ny mellannivå i parken, på taket på den nya delen av biblioteket. Anslutningen till Asplundbyggnaden över hörnet är mycket elegant. Trots sitt indragna läge exponerar förslaget sina fasader både mot Sveavägen och, genom en utvidgad entréplats, mot Odengatan.

Nosce te ipsum 0424

Detta förslag är i första hand placerat bakom den existerande kompositionen med tre bibehållna annex och ytterligare ett på Spelbomskans torg. Själva greppet är enkelt och respektfullt mot den existerande kompositionen och bör därför prövas. Projektet förändrar inte dagens stadsmässiga komposition i någon högre utsträckning utan manifesterar snarare den brutna fasaden mot Odengatan genom att addera ytterligare ett annex.

Projektet "samplar" Asplunds arkitektur på ett fyndigt och konceptuellt sätt och använder projekt som Gunnar Asplund själv ritade inkorporerade i presentationen – vid ett eventuellt genomförande kommer dessa referenser givetvis inte att vara projektets signum utan behöver få ett uttryck som är möjligt att genomföra med dagens byggnadsmetoder.

